UNIS

Vår dato
15.03.2021
Deres dato

Vår referanse

Deres referanse
18/01383-8

Sysselmannen på Svalbard

Høringssvar – utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark og revisjon av verneforskriften

Viser til høring av forslag til utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark og revisjon av verneforskriften.

1. Bakgrunn

UNIS har gjennom arbeidsgruppen for undervisning og forskning gitt innspill til høringsnotat om endringer i miljøregelverket på Svalbard. Vi poengterte og dokumenterte i dette innspillet at tilgang til naturmiljøet på Svalbard er avgjørende for at UNIS skal kunne fylle oppdraget til institusjonen.

UNIS sine vedtekter er gitt av Kunnskapsdepartement og «*§3 Virksomhet/formål»* slår blant annet fast følgende;
«Selskapets formål er å gi studietilbud og drive forskning med utgangspunkt i Svalbards geografiske plassering i et høyarktisk område, og de spesielle fortrinn dette gir gjennom bruk av naturen som laboratorium og arena for observasjoner og innsamling og analyse av data.»
UNIS erkjenner behovet for å etablere regler som skjermer naturmiljø og dyreliv for unødige forstyrrelser. Samtidig er UNIS sitt mandat å utnytte institusjonens beliggenhet på Svalbard til å drive undervisning og forskning i naturmiljøet. UNIS har derfor, gjennom år, utviklet interne regler og operasjonsprosedyrer for å kunne gjennomføre vår aktivitet på en skånsom og trygg måte.
UNIS sine omtrent 800 årlige, enkeltstudenter introduseres for Arktiske, naturvitenskapelige problemstillinger, der vern om miljø og effekten av klimaendringer er selvsagte, gjennomgående tema i alle emner. Studentene drar fra Svalbard som ambassadører for Arktisk og med en økt kunnskap og forståelse av sårbarheten i naturmiljøet.
UNIS er bekymret for at et stadig strengere verneregime vil gjøre det vanskelig å gjennomføre både undervisning og forskning i dette naturmiljøet, og at UNIS og Svalbard derved blir mindre relevant som studiested og forskningslokalitet. En slik utvikling vil gjøre det mer utfordrende å rekruttere både studenter og ansatte til institusjonen. UNIS mener dette særlig kan påvirke muligheten til å rekruttere norske studenter og ansatte. Dette vil i sin tur gjøre det vanskelig å oppfylle en annen vesentlig del av institusjonens formål som beskrevet i UNIS sine vedtekter §3 virksomhet/formål;
«Selskapet skal gjennom sin virksomhet bidra til samfunnsutviklingen i Longyearbyen og på Svalbard i tråd med de overordnede målene for norsk Svalbardpolitikk.»

2. Konsekvenser

Den foreslåtte utvidelsen av Nordenskiöld Land nasjonalpark omfatter kjerneområdet for UNIS sin virksomhet. Vesentlige begrensninger i muligheter for feltarbeid dette store området vil derfor få stor negativ betydning. UNIS oppfatter at særlig følgende deler av verneforskriften vil påvirke vår mulighet til å drive undervisning og forskning i området.

Postadresse
Universitetssenteret på Svalbard AS
Postboks 156
9171 Longyearbyen

Besøksadresse
Forskningsparken
9170 LONGYEARBYEN
E-post
post@unis.no

Telefon
+47 79 02 33 00
Telefaks
+47 79 02 33 01

Foretaksregisteret
985 204 454

- **Områder med foreslått ferdselsforbud**

Midterhuken området er en viktig lokalitet for både Biologisk og Geologisk avdeling ved UNIS. Området brukes til studier av geologiske fenomener og studier av et rikt fugleliv og spesielt interessant flora. Fortsatt tilgang til dette området er viktig for UNIS.

- **§3 forbud mot virksomhet og inngrep**

UNIS vil ha behov for å kunne sette ut midlertidige innretning og instrumentering for monitorering og datafangst. Dette kan være dataloggere i jordsmonn og sjøis, kameraer, værstasjoner o.l. UNIS forutsetter at dette fremdeles vil være mulig.

- **§5 motorisert ferdsel**

Forbud mot ferdsel med snøscooter på Van Mijenfjorden vil vanskeliggjøre undervisning og forskning for nær sagt samtlige emner ved UNIS som går i vinterhalvåret. Videre vil et betydelig antall forskningsprosjekter miste sin plattform for prøvetagning. Kunnskap om et naturmiljø i Arktis i rask endring er åpenbart viktig, og forståelsen av sjøis er i den sammenhengen vesentlig. UNIS er derfor bekymret for at det etableres et regelverk som legger vesentlige hindringer i veien for fortsatt tilgang til isen. UNIS har dokumentert viktigheten av Van Mijenfjorden som studie- og forskningslokalitet og kan ikke akseptere at det ikke lenger skal være mulig å bruke området. Under følger en kortfattet beskrivelse av hvordan de forskjellige avdelinger ved UNIS bruker Van Mijenfjorden

Arktisk Geologi
Bruker sjøisen i Van Mijenfjorden som transportåre og observasjonsplattform til geologiske fenomener (fjellformasjoner og bresystemer). Sjøisen brukes også til prøvetagning av sedimenter. Bortfall av muligheten til bruk av sjøis vil vesentlig redusere både læringsmål og muligheten til å gjennomføre planlagt forskning.

Arktisk Biologi
Bruker Van Mijenfjorden som transportåre og plattform for prøvetagning i vannsøylen under isen for en rekke kurs og forskningsprosjekter, flere av disse er langtidsstudier. Bortfall av muligheten for ferdsel og prøvetagning vil gjøre det tilnærmet umulig å gjennomføre tradisjonelle emner og forskingsprosjektene.

Arktisk Teknologi
Bruker Van Mijenfjorden som transportåre, observasjonsplattform og som studie- og forskningsobjekt. Bortfall av muligheten til aktiv bruk av sjøis for denne avdelingen vil bety slutten på den sjøis-relaterte forskning og undervisning som avdelingen har drevet gjennom en årrekke.

Arktisk Geofysikk
Bruker Van Mijenforden som transportåre, observasjonsplattform og som studie- og forskningsobjekt. Avdelingen fokuserer på hele verdikjeden fra dyphavet til atmosfæren og bruk av sjøis er derfor viktig som plattform. Avdelingen jobber også med meteorologi knyttet til områder dekket av sjøis.

Sikkerhetsopplæring
UNIS driver sikkerhetsopplæring i trygg og skånsom ferdsel på sjøis. Samtlige studenter og ansatte går gjennom denne opplæringen, som består av både teori og praktiske øvelser på sjøis. Opplæringen er bygget på forskningsbasert kunnskap og praktiske erfaringer om ferdsel på sjøis. UNIS gjennomfører også sikkerhetsopplæring i ferdsel på sjøis for en rekke andre institusjoner, herunder Arctic Nature Guide studiet og Svalbard Guide Opplæring.

- **§6 forbud mot isbryting**

UNIS har flere undervisnings- og forskningstokt som gjør bruk av sjøis som plattform for datafangst, studier og observasjoner. Dette har lang tradisjon i norsk polarforskning. I de senere år har UNIS begrenset sin ferdsel med fartøy i fjordis for å unngå at isen brytes opp. Som hovedregel har vi kun gått så langt inn i isen som nødvendig for å finne trygg is å jobbe på og å forankre fartøyet i. Dette vil i de fleste tilfeller si omtrent to båtlengder inn i fast is.
Van Mijenfjorden er nå den eneste lokale fjorden med forutsigbare isforhold. UNIS vil ha behov for også i fremtiden å kunne bruke Van Mijenfjorden som plattform for vitenskapelige tokt. Det vil ikke være aktuelt å bryte opp isen langt inn i fjorden, men å ankre opp omtrent to båtlengder inn i fast is. UNIS mener dette har marginal betydning for isdekket videre innover i fjorden.

3. Oppsummering

Fortsatt god tilgang til alle deler av naturmiljøet i nærområdet til Longyearbyen er avgjørende for at UNIS skal kunne fortsette sin virksomhet og kunne løse samfunnsoppdraget. Vi forutsetter derfor at vernebestemmelsene blir utformet slik at dette fortsatt skal være mulig.

UNIS er opptatt av at de byråkratiske prosessene knyttet til søknader om tillatelser blir så enkel som mulig. UNIS ønsker derfor primært rammetillatelser som gir mulighet til å gjennomføre aktivitet uten å måtte søke for hvert enkelt kurs eller prosjekt. En slik rammetillatelse kunne for eksempel være knyttet til ferdsel med snøscooter på Van Mijenfjorden. Vi mener videre at halvårlige dialogmøter mellom Sysselmannens miljøavdeling og UNIS kunne vært et virkemiddel for å sortere ut hvilke aktiviteter som er av en slik art at det må søkes spesielt.

Vedlegg:

1. Oversikt som oppsummerer UNIS sin feltaktivitet på Svalbard i 2018 og 2019. Oversikten dokumenter aktiviteten i Nordenskiöld Land.
2. Oversikt som viser undervisning og forskning fra Geologisk avdeling ved UNIS i Nordenskiöld Land.

Med hilsen

Fred S. Hansen
UNIS